

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОЦЕДУРИ НАБУТТЯ СТАТУСУ АДВОКАТА В УКРАЇНІ

Відповідно до п. 1 ч. 3 ст. 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» кваліфікаційною вимогою до майбутнього адвоката є наявність у нього повної юридичної вищої освіти [1].

Таке тлумачення досить лаконічне і не відображає всієї суті самого поняття. Зважаючи на положення Закону України «Про вищу освіту», можна виділити більш широке поняття «повна юридична вища освіта», яка визначається як система знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних якостей, моральних та інші цінності, прикріплені до університету в галузі права та юриспруденції, були придбані та придбані. З огляду на сформульоване вище визначення стає зрозумілим, якими знаннями та якостями повинен володіти майбутній юрист [2].

Варто зазначити, що не всі поділяють положення вітчизняного законодавства, згідно з якими вимога відповідного стажу є обов'язковою та незамінною умовою для отримання статусу адвоката. Наприклад В. В. Заборовський вважає, що в Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» необхідно передбачити норму, згідно з якою особа, яка не має відповідного стажу, має право на альтернативний спосіб отримання статусу адвоката, а саме проходження стажування, але не менше трьох років [3].

Негативні умови набуття статусу адвоката передбачені ч. 2 ст. 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Однією з таких негативних умов є наявність відкритої або нез'ясованої судимості за вчинення тяжкого, особливо тяжкого злочину та злочину середньої тяжкості, за який призначено покарання у вигляді позбавлення волі. Такою є позиція українського законодавця, на думку І. Ю. Стрельникова, викликає реакцію «подиву», тому що «якщо ми подивимося на історичний шлях розвитку адвокатури, то побачимо, що раніше в адвокатуру приймалися особи тільки «дворянського» походження, а сьогодні – кримінальні» [4].

Основною метою, якою повинен керуватися законодавець при створенні зазначеної негативної умови, на нашу думку, має бути недопущення до адвокатської діяльності особи, яка своїми діями доведе, що вона взагалі не гідна займатися адвокатською діяльністю або за один конкретний період.

Однією з обов'язкових вимог до отримання особою статусу адвоката є наявність професійного досвіду в галузі права. На нашу думку, така позиція українського законодавця є невірною, оскільки ця умова фактично

має спільну мету з умовою проходження претендентом на такий статус стажування.

На жаль, у Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» відсутній перелік посад за юридичними спеціальностями, стаж роботи на яких необхідний для отримання статусу адвоката. Такий перелік міститься в п.6 Розділу 2 Процедури перевірки здібностей, яка містить як перелік конкретних посад (зокрема, суддів, прокурорів, слідчих, нотаріусів, помічників юристів тощо), так і зазначення можливості отримати юридичний досвід та робота на інших посадах, яка, за законом, вимагає повної вищої освіти в галузі права/правоохоронних органів.

Все це свідчить, по-перше, про примірний суто зразковий перелік посад, де для отримання статусу адвоката необхідний стаж, а по-друге, ми вже поставили під сумнів дотримання положення про наявність права на отримання статусу адвоката також може отримати особа, яка пройшла навчання для правоохоронних органів, але міжнародне право не береться до уваги. Такий стан речей, на нашу думку, не завжди виправдовує зазначену мету існування умови щодо необхідності наявності у особи досвіду роботи у сфері права.

Отже, є питання, які потребують змін, зокрема, варто збільшити термін для повторної спроби складення кваліфікаційного іспиту з метою кращої підготовки кандидатів, строк стажування збільшити мінімум до дванадцяти місяців, змінити черговість кваліфікаційного іспиту та стажування, а також варто переглянути вимоги, що висувуються до майбутніх адвокатів.Список використаної літератури:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
2. Петрик О. Л. Набуття статусу адвоката в Україні: організаційно-правовий аспект. *Актуальні проблеми юридичної науки та практики*. 2019. № 1 (5). С 53-59.
3. Заборовський В. В. Стаж як умова набуття статусу адвоката. Закарпатські правові читання: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 20-22 квітня 2017 р.).URL:<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/>
4. Пацкан Н. В. Деякі правові аспекти доступу до професії адвоката з огляду на реформу адвокатури в Україні. *Вісник кримінального судочинства*. 2018. № 2. С. 208-215.

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Храпенко Олена Олегівна**